

מדת בדת

שינוי הדף היומי בדרך קצרה

לע"נ מרן רבי יצחק זאב בן מרן
רבי חיים הלוי סולבייציק זצוק"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 301 פרשת וילך תשפ"ו

זבחים יד-כ

תצטרך כהונה, ואכן עולא אמר בשם ר"א שהולכה בזר פסולה גם לר"ש.

הסתפקו אם הולכה שלא ברגל נחשבת הולכה או לא, ולכאורה יש להוכיח מהברייתא לעיל שיושב ושמאל פסול משמע שעומד במקומו ומוליך כיושב כשר, אך יש לדחות שביושב מדובר שהוא מוליך בזחילה, וכן בעומד כיושב מדובר שהוא זז מעט, ויש להוכיח ממה ששנינו לגבי פסח שחט ישראל וקבל הכהן ונתנו לחבירו וחבירו לחבירו, ויש לומר שמדובר שכל אחד זז מעט והחידוש הוא שברוב עם הדרת מלך, ויש להוכיח ממה ששנינו לקמן קבל הכשר ונתן לפסול יחזיר לכשר, ויש לדחות שגורסים שיחזור הכשר ויקבל, ועולא אמר בשם ר' יוחנן שהולכה שלא ברגל אינה הולכה.

דף טו יש להסתפק אם אפשר לתקן הולכה שלא נעשתה ברגל או לא, ולכאורה יש להוכיח מהברייתא הנ"ל שאם קבל הכשר ונתן לפסול יחזיר לכשר ופשוט שהכוונה שכשר יקבל ואם נאמר שאי אפשר לתקן א"כ כבר נפסל הקרבן, ויש לומר שלא מדובר שהזר עומד לכיון המזבח אלא שהוא עומד בחוץ שלא בדרך למזבח, אך לכאורה יש להוכיח מדברי ר' יוחנן שהולכה שלא ברגל פסולה א"כ אי אפשר לתקנה, ור"נ הקשה לעולא ממה ששנינו שאם נשפך מהכלי על הרצפה ואספו כשר, ויש לומר שמדובר שיצא לחוץ אך קשה אולי יצא גם לכיוון פנים ויש לומר שמדובר שיש מדרון כלפי חוץ או שנשפך לגומא או שהדם סמיך ולא יצא ממקומו, אך קשה וכי התנא דיבר רק באופנים הנ"ל, ועוד ששנינו לקמן שאם נשפך מהצואר על הרצפה ואספו פסול והרי ניתן לחלק בנשפך מהכלי שבנשפך לחוץ כשר ובנשפך לפנים פסול, ונשאר בתיובתא.

שנינו שנחלקו ר"ש ורבנן בהולכה שלא ברגל ולכו"ע בהולכה גדולה פסולה שלא ברגל, ונחלקו בהולכה קטנה כששחט בצד המזבח, והקשו ע"ז בא"י א"כ איך שייך פסול מחשבה בחטאת העוף לדעת ר"ש הרי אם יחשוב קודם יציאת הדם אינו כלום ואחר יציאת הדם כבר נעשתה מצוותו, אך ניתן להעמיד שחשב ממתי שפרש מהצואר עד שהגיע למזבח, כמו שר' ירמיה שאל את ר' זירא באופן שהזהר ונקטעה ידו של המזהר ויש פסול בעל מום קודם שבא הדם לאויר המזבח, ואמר ר' זירא שפסול שכתוב **וזהו ונתן** א"כ יש שלב בין ההזאה להגעה למזבח, וכשהגיעו רב פפא ורב הונא בר רב יהושע מהישיבה פירשו שקושיית בני א"י היא שודאי נחלקו גם בהולכה גדולה שר"ש אמר אפשר שלא בהילוך ופשוט שהולכה קטנה שאינה פוסלת.

נחלקו בני ר' חייא ור' ינאי באופן שזר הולך וכהן החזירו וחזר והולכו האם כשר שניתן לתקן הולכה בפסול או שאי אפשר לתקן הולכה בפסול, ורב שימי בר אשי אומר שבאופן שכהן הולך והחזיר ואח"כ הולך זר לדברי המכשיר פסול, ולדברי הפוסל כשר כי היה הולכה בכהן, ורבא סובר שגם לדברי הפוסל כשזר הולך תחילה הוא יפסול כשכהן הולך תחילה שהרי אחרי שחזר צריך להולך למזבח וזה כשאר עבודות, **עמוד ב** ורבינא אמר לרב אשי שרב ירמיה אמר שהדין שצריך להולך תלוי במחלוקת ר"א ורבנן במשנה שלר"א שהמהלך במקום שצריך להלך מחשבה פוסלת ובמקום שלא צריך להלך מחשבה לא פוסלת, ורבא אמר שלכו"ע בקבלו בחוץ והכניסו בפנים זה הילוך שצריך להלך ואם קבל בפנים והוציא לחוץ זה הילוך שלא צריך להלך ונחלקו בהכניסו וחזר והוציאו שלרבנן צריך להולכו ולכן מחשבה או זר פוסל ולר"א לא צריך להולכו ולכן מחשבה או זר לא יפסלו שאינו הילוך שצריך לעבודה, ואב"י מקשה ששנינו שר"א אמר שהמהלך במקום שצריך להלך מחשבה

דף יד אין לומר שר"ש שסובר שאין פיגול בהילוך הוא הסובר שטבילת אצבע אינה מפגלת שהרי ממילא יש לדייק לשיטתו שמה שלא עולה על מזבח החיצון כשלמים אינו מפגל, אלא שגם הברייתא שטבילת אצבע לא מפגלת היא כרבנן והחילוק הוא שחטאת חיצונה אין בה פיגול בטבילת אצבע ובחטאת פנימית יש פיגול, אך קשה שזה פשוט שלא מפגל בחיצוניות שלא כתוב בהם **וטבל**, יש לומר שהיינו אומרים שכיוון שכתוב **ולקח** ואם קוף היה נתן לידו היה צריך לקחת שוב וכאילו כתוב בו **וטבל**, קמ"ל שכיון שלא כתוב **וטבל** זה לא מפגל.

ר"ל אומר שר"ש מודה שמחשבה פוסלת בהולכת חטאות פנימיות כיון שזה עבודה שאינו יכול לבטלה שהרי אינו יכול לשחוט בהיכל, אך קשה שלר"ש ממילא אין פיגול במה שלא בא על מזבח החיצון כשלמים, ור' יוסי בר חנינא אומר שר"ש מודה שפוסל אף שאינו מפגל מק"ו שאם שלא לשמן שכשר בשלמים פוסל בחטאת, חוץ לזמנם שמפגל בשלמים ודאי יפסול בחטאת, ולכאורה חוץ למקומו נלמד מחוץ לזמנו, אך ניתן לפרוך שזה כרת, ואם נלמד משלא לשמה יש לפרוך שזה פוסל גם בבמה, אך יש לדחות שפסול שלא לשמה הוא רק בחטאת ופסח שממילא אינם קריבים בבמה, עוד יש לומר שחוץ למקומו הוקש לחוץ לזמנו, שמשלישי לומדים חוץ לזמנו ומפיגול הוא לומדים חוץ למקומו.

רבא אומר שאם נאמר שר"ש סובר כבנו ר"א שבין האולם למזבח נחשב צפון א"כ מחשבה פוסלת בהולכת דם חטאות פנימיות רק מפתח האולם ולפנים, ואם נאמר שהוא סובר כר' יהודה שתוך העזרה מקדש להקטרה כמזבח עצמו א"כ אין מחשבה פוסלת בסילוק בזיכים אלא רק מפתח ההיכל ולחוץ, ואם נאמר שר"ש סובר שקדושת האולם וההיכל היא אחת א"כ המחשבה פוסלת רק מפתח האולם ולפנים, ואם נאמר שתוך הפתח של ההיכל הוא כלפנים מחשבה לא פוסלת אפילו בפסיעה אחת אלא רק בכדי הושטת ידו לרצפה, ואם נאמר שהולכה שלא ברגל נחשבת הולכה מחשבה לא פוסלת כלל שהרי הושטת יד אינה ברגל.

אב"י אמר למתורגמן של רב חסדא שישאל אותו אם הולכה בזר פוסלת, ורב חסדא אמר שהיא כשירה וכן מוכח מהפסוק **וישחטו את הפסח ויזרקו הכהנים את הדם מידם והלוויים מפשיטים**, משמע שהשוחטים הולכו את הדם, ורב ששת הקשה ממה ששנינו שאם זר אונן **עמוד ב** ושיכור ובעל מום בקבלה הולכה וזריקה פסולים וכן יושב ושמאל, ואת הפסוק שהביא רב חסדא יש להעמיד שהשוחטים רק החזיקו את הדם כמעשה איצטבא, ורבה ורב יוסף אומרים שזה תלוי במחלוקת ר"ש ורבנן, שלר"ש שעבודה שיכול לבטלה אינה עבודה זר לא יפסול, ולרבנן זר יפסול, ואב"י מקשה ששחיטה אי אפשר לבטלה ובכ"ז היא כשירה בזר, ויש לומר ששחיטה לא נחשבת עבודה, אך קשה שר' זירא אמר בשם רב ששחיטת פרה אדומה בזר פסולה ורב למד את זה ממה שכתוב בפרה אלעזר וחוקה, ויש לחלק שפרה היא קדשי בדק הבית, אך קשה שיש ללמוד ק"ו שאם בפרה שחיטה היא עבודה כ"ש שבקדשי מזבח זה עבודה, ורב שישא בר רב אידי אומר שניתן להוכיח ממראות נגעים שזה לא עבודה וזה שייך רק בכהן, אך קשה שהולכת איברים לכבש זה עבודה שניתן לבטלה ובכ"ז זר פסול בה שהפסוק **והקריב הכהן את הכל והקטיר המזבחה** מדבר על הולכת אברים לכבש, ויש לומר שזר פוסל רק במה שהתורה גלתה ובמה שהתורה לא גלתה זר לא פוסל, אך לכאורה ניתן ללמוד בק"ו שאם הולכת אברים לכבש שניתן לבטלה צריכה כהונה, הולכת דם שמעכבת כפרה ודאי

פוסלת כיצד שאם קבלו בחוץ והכניסו בפנים זה הילוך שצריך להלך ואם קבל בפנים והוציאו לחוץ זה הילוך שלא צריך להלך וא"כ כשחזר והכניסו זה הילוך שצריך להלך, אמר רבא אם יש ברייתא כזו א"כ ר"א לא חלק על ת"ק.

פרק כל הזבחים

משנה אם קבלו את הדם בכל הזבחים זר אונן טבול יום מחוסר כיפורים ומחוסר בגדים או שלא רחץ ידיו רגליו או ערל טמא יושב עומד על כלים או על בהמה או על רגלי חבירו פסול, וכן קיבל בשמאל פסול ר"ש מכשיר קבלה בשמאל. **גמרא** לוי אומר שפסול זר לומדים מהפסוק **דבר אל אהרן ואל בניו לאמר וינזרו מקדשי בני ישראל, ובני ישראל לא בא למעט קרבן נשים שודאי אינו קרב בטומאה, ואין לומר שבא למעט קרבן עכו"ם שהרי אם ציץ לא מרצה כמו ששינונו שבעכו"ם בין בשוגג בין במזיד לא הורצה וודאי לא קרב בטומאה, אלא בא ללמד שבני ישראל עצמם לא יעבדו כדי שלא יחללו, ואצל ר' ישמעאל למדו מק"ו, שאם בעל מום שאוכל בקדשי קדשים אם עבד הוא מחלל**

דף טז זר שאינו אוכל ודאי אם עבד חילל, אך יש לפרוך שבעל מום פסול בקרבן כמו את המקריב, ויש להוכיח מטמא שעבד, אך יש לפרוך שהטמא מטמא, ויש להוכיח מבעל מום ונלמד משניהם בצד השהו שהם מוזהרים ואם עבדו חיללו כך זר אם עבד חילל, ואין לומר שאזהרת זר למדו מוינזרו שהרי כתוב בו חילול ואין צורך להגיע לק"ו, אלא מהפסוק **וכל זר לא יקרב אליכם**, אך קשה שיש לפרוך שיש בבעל מום וטמא צד השהו שהם לא הותרו בכמה זר הותר בכמה, אך יש לומר שנלמד מאונן ואם נפרוך שאונן אסור במעשר נוכיח מבעל מום ונלמד משניהם בצד השהו, אך גם על כך יש לפרוך שאונן ובעל מום פסולים בכמה, אך רב סמא בר רבא דוחה מנין שאונן פסול בכמה, ורב משרשיא אומר שלומדים פסול זר מיושב שאם עבד חילל ואם נפרוך שיושב פסול לעדות יש להוכיח מת"ח שיכול להעיד כשהוא יושב, אך לכאורה יש לפרוך ששם יושב פסול לעדות אך יש לומר שלא פורכים משם יושב, ואם נאמר שפורכים משם יושב יש להוכיח מיושב ואחד מהני"ל ואם נפרוך נלמד משניהם בצד השהו, ויושב שכשר בכמה יש ללמוד מהפסוק **לעמוד לפני ה' לשרתו שרק לפני ה' פוסל יושב ולא בכמה**. פסול אונן לומדים ממה שכתוב בכהן גדול **ומן המקדש לא יצא ולא יחלל** משמע שאונן אחר שעבד ולא יצא חילל, ור"א לומד מהפסוק שנאמר באנינות אהרן **הן הקריבו אני הקרבתים מכלל שאם בני אהרן הקריבו באנינות זה נשרף כדין, ור"א לא למד מהפסוק מן המקדש שהדיוק שאחר חילל לא כתוב בפסוק, ומי שלמד ממן המקדש לא למד מהן הקריבו שהוא סובר שאותה חטאת נשרפה מפני הטומאה, אצל ר' ישמעאל למדו מק"ו שאם בעל מום **עמוד ב** שאוכל בכ"ז אם עבד חילל אונן שאינו אוכל ודאי אם עבד חילל, ואם נפרוך שבעל מום פסול את הקרבן כמו המקריבו, יש להוכיח מזר ואם נפרוך שבזר אין תקנה, יש להוכיח מבעל מום ונלמד משניהם בצד השהו שהם מוזהרים ואם עבדו חיללו כך אונן שמוזהר אם עבד חילל, ואין לומר שהוא מוזהר בפסוק **ומן המקדש** שא"כ ניתן ללמוד חילול מהפסוק עצמו, אלא האזהרה היא בפסוק **הן הקריבו** ואותה חטאת נשרפה מפני אנינות, ואם נפרוך על הצד השהו שבהם שלא הותרו מכללם ואונן הותר בכהן גדול יש להוכיח מטמא שהותר מכללו בציבור, ואם נפרוך שטמא מטמא יש להוכיח מזר ובעל מום ומהצד השהו מכולם, אך לכאורה נפרוך שהם לא הותרו מכללם אצל כה"ג בקרבן יחיד, אך יש לומר ששם פסול טומאה הותרה מכללה, ורב משרשיא אומר שניתן ללמוד ק"ו מיושב שאוכל ואם עבד חילל אונן שאינו אוכל ודאי אם עבד חילל ואם נפרוך שיושב פסול לעדות יש להוכיח מיושב ת"ח שכשר לעדות ואין לפרוך ששם יושב פסול לעדות ששם יושב לא נחשב פירכא ואם נאמר שזה נחשב פירכא יש ללמוד בצד השהו מיושב ואחד מהני"ל.**

רבא אומר שאונן מחלל רק בקרבן יחיד אך הוא מרצה בציבור, שיש ללמוד ק"ו מטומאה שאם טומאה שלא הותרה מכללה אצל

כה"ג בקרבן יחיד ובכ"ז היא הותרה אצל הדיוט בקרבן ציבור אונן שהותר אצל כה"ג בקרבן יחיד ודאי יותר בכהן הדיוט בקרבן ציבור, ורבא בר אהילאי אומר א"כ לא נתיר אנינות אצל כה"ג בקרבן יחיד מק"ו שאם טומאה הותרה אצל הדיוט בציבור בכ"ז היא לא הותרה לכה"ג בקרבן יחיד, אנינות שלא הותרה אצל הדיוט בציבור ודאי לא תתיר אצל כה"ג בקרבן יחיד, וניתן ללמוד שנתיר טומאה בכה"ג בקרבן יחיד, שאם אנינות שלא הותרה אצל הדיוט בקרבן ציבור הותרה אצל כה"ג בקרבן יחיד טומאה שהותרה בהדיוט בציבור ודאי תתיר בכה"ג אף ביחיד, וניתן ללמוד שלא נתיר טומאה אצל הדיוט בציבור שאם אנינות שהותרה אצל כה"ג בקרבן יחיד אינה מותרת בהדיוט בציבור טומאה שלא הותרה אצל כה"ג בקרבן יחיד ודאי לא תתיר בהדיוט בציבור

דף יז אלא יש לומר שכיון שניתן ללמוד כך משאירים כל אחד במקומו והותרה אנינות רק לכה"ג בין ביחיד בין בציבור, ולהדיוט היא אסורה לגמרי, וכשהותרה טומאה, בציבור היא הותרה לגמרי אף להדיוט, ובקרבן יחיד היא נאסרה אף לכה"ג.

ר' סימאי למד שטבול יום אם עבד חילל מהפסוק **קדושים יהיו ולא יחללו** ואם אינו ענין לטמא שלומדים מוינזרו יש ללמוד משם טבול יום, ואין לומר שנלמד שיפסול קרח קרחה או המשחית פאת זקנו, שעדיף להעמיד את הפסוק בטבול יום שהוא במיתה שלומדים חילול חילול מתרומה ומי שפסול לתרומה מחלל עבודה ומי שאינו פסול לתרומה אינו מחלל עבודה.

רבה אומר מדוע התורה כתבה פסול בטמא טבול יום ומחוסר כיפורים שאם היה כתוב טמא לא היינו לומדים טבול יום כי הוא מטמא ומחוסר כיפורים לא היינו לומדים מטבול יום כי הוא מחוסר מעשה ולא לומדים אחד מאחד, וגם משנים לא לומדים במה הצד שאם לא היה כתוב במחוסר כיפורים לא היינו לומדים מטמא וטבול יום כי הם פוסלים בתרומה, ואם לא נכתוב בטבול יום לא היינו לומדים ממחוסר כיפורים וטמא כי הם מחוסרים מעשה, אך בכ"ז טומאתו של מחוסר כיפורים קלושה יותר אחר הערב שמש וא"כ נלמד טבול יום ממחוסר כיפורים **עמוד ב** אך יש לומר שרבה סובר שמחוסר כיפורים של זב כזב והוא מחוסר מעשה וא"כ לא לומדים ממנו טבול יום, ונחלקו בזה תנאים ששינוי שאם אונן או מחוסר כיפורים שרפו את הפרה אדומה היא כשירה ויוסף הבבלי סובר שאם שרף אונן כשירה ואם שרף מחוסר כיפורים היא פסולה, ולכאורה נחלקו שלת"ק מחוסר כיפורים של זב אינו כזב ויוסף הבבלי סובר שהוא כזב, ויש לדחות שלכו"ע הוא כזב ונחלקו בפסוק **והזה הטהור ומשמע שהוא היה טמא קודם א"כ טבול יום כשר לפרה ות"ק סובר שזה כולל גם מחוסר כיפורים ויוסף הבבלי סובר שזה כולל רק טומאה שיש בפרשה ולא מחוסר כיפורים של זב שהוא חמור יותר שהטומאה יוצאת מגופו.**

ר' אבהו אמר בשם ר' יוחנן ויש שאמרו בשם ר"א בן ר"ש שפסול מחוסר בגדים לומדים מהפסוק **וחגרת אותם אבנט אהרן ובניו וחבשת להם מגבעות והיתה להם כהונה לחוקת עולם**, שרק בזמן שבגדיהם עליהם כהונתם עליהם וכשאין בגדיהם עליהם אין כהונתם עליהם אך קשה שאת זה לומדים כמו ששינוי בברייתא ששתויי יין מחללים עבודה שכתוב **יין ושכר אל תשת** ואח"כ כתוב **להבדיל בין הקודש ובין החול**, ולומדים מחוסר בגדים ושלא רחוצ' ידים ורגלים בגזירה שוה

דף יח חוקה חוקה אך יש לומר שמשם היינו לומדים רק עבודה שזר חייב עליה מיתה ולא עבודה שאין בה חיוב מיתה בזר, קמ"ל שכהונה זה רק עם בגדים, ושתויי יין לומדים גזירה שוה חוקה חוקה, אך קשה שהתנא למד מחוסר בגדים מהפסוק של שתויי יין ולא להיפך, אלא יש להוסיף בברייתא מנין שאין לחלק בין שתויי יין ומחוסר בגדים כי יש גזירה שוה חוקה חוקה, ומלהבדיל לומדים כדברי רב שהוא לא העמיד מתורגמן לדרשה מיו"ט לחבירו כי מצוי שכרות, אך קשה שיש ברייתא שלומדים מחוסר בגדים מהפסוק **ונתנו בני אהרן כהן כהונה** שאם הדיוט

לבש בגדי כה"ג ועבד עבודתו פסולה, ויש לומר שמשם יש ללמוד רק עבודה שמעכבת כפרה ועבודה שלא מעכבת כפרה אינו פוסל בה, אך קשה שלומדים את זה מהפסוק **וערכו בני אהרן הכהנים** בכיהונם שאם הדיוט לבש בגדי כה"ג ועבד עבודתו פסולה, ויש לומר שמשם יש ללמוד רק חיסור בגדים ולא יתור בגדים, קמ"ל מהפסוק **וערכו** שגם יתור בגדים פוסל עבודה.

שנו בברייתא שאם היו בגדי הכהנים מרושלים או מסולקים מהקרקע מתוך שהם קצרים או שהיו משוחקים ועבדו עבודתם כשירה, אך אם לבש שני מכנסים או שני אבנטים או שחיסר בגד או שיתר בגד או שהיתה לו רטיה על מכת בשרו או תחת בגדו או שהבגדים היו מטושטשים **עמוד ב** או מקורעים ועבד עבודתו פסולה, ורב יהודה אמר בשם שמואל שמרושלים כשרים והמסולקים פסולים, ומה ששנינו שמסולקים כשרים ביאר רמי בר חמא שמדובר שהם מסולקים מחמת שהגביהם באבנט אך כשהם קצרים ממש עבודתו פסולה, ורב סובר שגם המרושלים פסולים, כשרב הונא הגיע לארגיזא הקשה לו בן בעל האכסניה איך אמר שמואל שמסולקים פסולים הרי שנינו שמסולקים כשרים, אמר לו שרמי בר חמא כבר תירץ שמדובר ע"י אבנט, אך לרב קשה, ואין לפרש שבמרושלים גם מדובר באבנט שלא מסתבר שע"י האבנט זה נקרא חסר, ור' זירא ביאר שרב אמר דבר אחד שמרושלים שסילקם ע"י אבנט כשרים, ור' ירמיה מדפתי אומר שנחלקו תנאים במרושלים שלא סלקם, ששנינו על הפסוק **על ארבע כנפות כסותך אשר תעשה** ארבע ולא שלש, ואין למעט חמש שכבר למדנו **מאשר תכסה בה**, ועדיף לרבות חמש כי יש ארבע בחמש ולמעט שלש שאין בה ארבע, ובברייתא נוספת מיעטו מארבע גם חמש וגם שלש ולכאורה המחלוקת היא אם כשיש יותר הוא נמצא או שזה כמי שאינו וזה לא חסרון, ויש לדחות שגם לפי הברייתא הראשונה המיותר כאילו נמצא אלא שהתורה רבתה **מאשר תכסה בה**, והברייתא השניה למדה מאשר תכסה כמו ששנינו **שמוראיתם אותו** מרבים כסות לילה ולא ממעטים כסות סומא שריכו כבר **מאשר תכסה בה** וא"כ **וראיתם** ממעט כסות לילה, ועדיף לרבות כסות סומא שהיא בראיה אצל אחרים ולמעט כסות לילה שאינה בראיה אצל אחרים, והברייתא הקודמת למדה סומא **מאשר** והברייתא של **וראיתם** לא דרשה **אשר**.

שנו בברייתא שמהפסוק בד לומדים לרבות שיהיו של בוץ ושיהיו חדשים ושיהיו שזורים וחוטם כפול ששה ולא ילבש של חול עמהם, ואביי הקשה לרב יוסף שבוץ בא ללמד מין אחר אך מה מלמד שיהיו חדשים הרי שנינו שמשוחקים כשרים, אמר לו רב יוסף איך למדו מבד שזה כפול שש, אלא הכוונה בברייתא שבד הכוונה לכל הנה"ל שיהיו של בוץ וחדשים ושזורים וחוטם כפול ששה יש מהם שזה רק למצוה ויש מהם שמעכבים, ושהם מפשתן למד ר' יוסי בר חנינא שבד הכוונה לדבר שעולה מהקרקע בד כבד בקנה אחד, ואין לומר שזה צמר כי הוא מתפצל ואמנם גם פשתן מתפצל אך זה רק כשהוא לקוי, ורבינא למד מהפסוק ביחזקאל **פארי פשתים יהיו על ראשם ומכנסי פשתים יהיו על ראשיהם לא יחגרו ביזע**, ורב אשי מקשה מהיכן למדו את זה לפני יחזקאל אך גם לרב אשי קשה מה שאמר רב חסדא שלא למדו מתורת משה אלא מיחזקאל **שכל בן נכר ערל לב וערל בשר לא יבא אל מקדשי לשרתני** וקודם לכן למדו את זה מקבלה ויחזקאל הסמיך את זה בפסוק, וכן לענין פשתן למדו מקבלה ויחזקאל הסמיך בפסוק.

אביי מבאר את מה שכתוב **לא יחגרו ביזע** שלא יחגרו במקום שמזיעים כמו ששנינו שלא יחגרו למטה ממתניהם ולא למעלה מאצילי ידיהם,

דף יט אלא כנגד אצילי ידיהם. רב אשי אומר שהונא בר נתן סיפר לו שכשהיה אצל המלך איזגדר הוא הפשיט לו את אבנטו והורידו כדי ליפותו ואמר לו שכתוב עליכם **ממלכת כהנים וגוי קדוש**, ואמימר אמר על כך שהתקיים בו והיו **מלכים אומניך**.

שנינו בעירובין שכהן שלקה באצבעו בשבת כורך עליה גמי במקדש אך לא במדינה ואם כוונתו להוצאת דם אסור גם במקדש, ואמר רב יהודה בר ר' חייא שמותר רק גמי אך לא צלצול קטן שזה כיתור בגדים, ור' יוחנן סובר שיתור בגדים אסור רק במקום בגדים ולא במקום אחר, אך קשה שבכל מקרה במקום בגדים זה יפסול משום חציצה, יש לומר שמדובר באצבע ביד שמאל או שלא במקום עבודה, וזה לא כדברי רבא בשם רב חסדא שבמקום בגדים גם נימא אחת חוצצת ושלא במקום בגדים אם זה ג' על ג' חוצץ ופחות מכך אינו חוצץ, ואמנם זה ודאי חולק על ר' יוחנן אך את דברי רב יהודה בר ר' חייא ניתן לפרש שצלצול כחגורה קטנה הוא כיתור מג' על ג', ללישנא בתרא רב יהודה אמר בשם ר' חייא על המשנה שרק גמי מותר במקדש אך צלצול קטן חוצץ ולר' יוחנן חציצה בפחות מג' על ג' זה רק במקום בגדים אך במקום אחר רק ג' על ג' חוצץ ופחות מכך לא חוצץ וזה כדברי רבא, ואין לומר שזה לא כרב יהודה בר ר' חייא שצלצול קטן הוא חשוב יותר, ומה שר' יוחנן חידש גמי ולא כתב צלצול קטן כי הוא רצה לחדש שגמי מרפא.

רבא מסתפק מה הדין כשנכנסה רוח תחת בגדי הכהן האם צריך על בשרו ממש או שזה דרך לבישה, וכן יש להסתפק בכינה, ובמתה אין ספק שהיא ודאי חוצצת והספק הוא כשהיא חיה שהיא הולכת ממקום למקום וא"כ זה דרך גידולה ואינה חוצצת או שכיוון שהוא מקפיד עליה היא חוצצת, וכן יש להסתפק בעפר ולכאורה פשוט שהוא חוצץ כשיש בו ממשות, אלא הספק הוא באבק עפר, וכן יש להסתפק באויר שבבית שחיו שאין כאן על בשרו או שזה דרך לבישה, וכן יש להסתפק אם נימא חוצצת, ולכאורה בהגיעה מבחוץ ודאי היא חוצצת אלא הספק הוא כשהיא מדולדלת, ומר בר רב אשי מסתפק אם כשיצא שערו תחת בגדו זה חציצה האם שערו הוא כגופו או לא.

ר' זירא מסתפק אם תפילין חוצצות, ולמ"ד שלילה אינו זמן תפילין א"כ כיוון שבלילה הם חוצצים ודאי זה חוצץ ביום והספק הוא למ"ד שלילה הוא זמן תפילין האם מצוה שבגופו חוצצת או לא, והשאלה הגיעה לר' אמי והוא אמר שתלמוד ערוך בידינו שתפילין חוצצות, אך קשה ששנינו שכהנים בעבודתם ולויים בדוכנם וישראל במעמדם פטורים מתפילה ותפילין ולכאורה משמע שאם ניחו זה לא חציצה, ויש לומר שזה חציצה אך לפ"ז יש לכתוב שכהנים אסורים בתפילין, ויש לומר שהם כתובים עם לויים וישראלים שלא שייך לכתוב בהם איסור לכן לא כתבו איסור בכהנים, והברייתא שאם הניחם אינם חוצצות מדברת בשל ראש, ובשל יד הם חוצצות שכתוב **כתונת בד ילבש על בשרו** ואף שנאמר **ושמת המצנפת על ראשו** אך שנינו ששערו של כה"ג היה נראה בין ציץ למצנפת **עמוד ב** ששם היה מניח תפילין. רב הונא אומר שמחסור כיפורים כטמא כמו שכתוב על יולדת **וכפר עליה הכהן וטהרה** משמע שקודם לכן היא נחשבת טמאה. העובד בלי רחיצת ידים ורגלים חילל שלומדים **חוקה חוקה** ממחוסר בגדים.

שנו בברייתא שאם הכ"ג לא טבל ביוה"כ בין בגד לבגד ובין עבודה לעבודה עבודתו כשירה אך אם כה"ג או כהן הדיוט עבדו בלי רחיצת ידים ורגלים עבודתם פסולה, והקשה רב אסי לר' יוחנן הרי ה' טבילות ועשרה קידושים הם מדאורייתא וביוה"כ כתוב **חוקה וא"כ זה יעכב** אמר לו ר' יוחנן שכתוב בפסוק **ולבשם שרק הלבישה מעכבת** ולא דבר אחר, וצהבו פניו של ר' אסי אמר לו ר' יוחנן וכי כתבתי לך אות ואו על בקעת שזה טעם טוב הרי קשה על זה שגם קידוש של שחרית ביוה"כ לא יעכב, וחזקיה אומר שקידוש שחרית לומדים כבר מהפסוק **והיה להם חוקת עולם לו ולזרעו לדורותם** שדבר שמעכב בזרעו מעכב בו ודבר שאינו מעכב בבניו והיינו שאר טבילות וקידושים לא מעכב בו, ור' יונתן למד מהפסוק **ורחצו ממנו משה אהרן** ובניו דבר שמעכב בבניו מעכב בו ודבר שלא מעכב בבניו לא מעכב בו, ור' יונתן לא למד מהפסוק של חזקיה כי זה רק אזהרה לדורות ולא בא להיקש, וחזקיה לא למד מהפסוק של ר' יונתן שהוא למד מזה כדברי ר'

יוסי בר חנינא שכיוור שאין בו כדי קידוש לארבעה כהנים לא מקדשים ממנו שכתוב **ורחצו ממנו משה אהרן ובניו**.

שנו בברייתא שמצות קידוש הוא שמניח יד ימין על רגל ימין ויד שמאל על רגל שמאל ומקדשם יחד, ור' יוסי בר' יהודה אומר שמניח שתי ידיו אחת על השניה ומניחם על גבי שתי רגליו ומקדשם יחד, אמרו לו הפלגת שלא שייך לעשות כך, ורב יוסף מבאר שחבירו של הכהן מסייע לו, ואמר אביי שנחלקו האם יכול לעמוד מהצד או לא, ורב סמא בר רב אשי הקשה שישב ויקדש, אמר רבינא שכתוב **לשרת** ושרות הוא בעמידה.

שנו בברייתא שאם קידש ידיו ורגליו ביום אין צריך לקדש בלילה ואם קידש בלילה לרבי צריך לקדש שוב ביום שרבי סובר שלינה פוסלת בקידוש ידים ורגלים, ור"א בן ר"ש סובר שלינה לא פוסלת בקידוש ידים ורגלים, ובברייתא נוספת כתוב שלרבי אם היה עומד ומקריב על המזבח כל הלילה לאורה כשמאיר היום טעון קידוש ידים ורגלים, ור"א בן ר"ש סובר שאם קידש ידיו בתחילת עבודה אפילו עבד עשרה ימים לא צריך לקדש שוב, ואם היינו שונים רק את הברייתא הראשונה היינו אומרים שכיון שהיה הפסק סובר רבי שיקדש שוב אך אם עבד ברצף לא צריך לקדש, ואם היו כותבים רק את הברייתא השניה היינו אומרים שאם הפסיק מהעבודה יודה ר"א לרבי שיקדש בבוקר, רבי למד מהפסוק **בגשתם** שגישה של שחרית מחייבת קידוש נוסף ור"א בן ר"ש למד מהפסוק **בבואם**, ולרבי מה שכתוב **בבואם** זה ללמד שלא נאמר שצריך על כל גישה וגישה באותו יום אלא די באחד, ולר"א מה שכתוב **בגשתם** הוא ללמד שלא צריך לקדש בביאה ריקנית בלי עבודה, ולכאורה את זה ממעטים כבר **מלשרת**, אלא יש לומר **שמבגשתם** לומדים כר"א בן יעקב שלכו"ע בקידוש שני ביוה"כ הוא מקדש כשהוא לבוש שכתוב **בגשתם** שרק מי שחסר לו גישה בלבד ולא לבישה וגישה, ומלהקטיר **אשה** לומדים דף כ שלא נאמר שצריך קידוש רק לעבודה שמעכתב כפרה ובעבודה שלא מעכתב כפרה אין צריך קידוש, קמ"ל שכל עבודה טעונה קידוש.

ר' דימי אמר בשם ר' יוחנן שאילפא הסתפק לדעת ר"א בן ר"ש האם לינה פוסלת במי כיוור שהרי הם לצורך קידוש ידים ורגלים שאין פסול לינה או שדבר שקדשו בכלי שרת נפסל בלינה, ורבין בא ואמר בשם ר' ירמיה בשם ר' אמי בשם ר' יוחנן שאילפא פשט שכמו שנחלקו בקידוש כך נחלקו במי כיוור, ור' יצחק בר ביסנא שאל את ר' אמי איך אתה אומר כך הרי אמרת בשם ר' יוחנן בשם אילפא שאם לא השקיע את הכיוור מבערב יכול לקדש בו לעבודת לילה אך למחר אינו מקדש, ודקדקו בזה אם למחר לא מקדש כי לא צריך קידוש או שהם לא נפסלו ולא פשוט לנו השאלה הנ"ל ואיך פשוט לך שלפי ר"א לא נפסל בלינה, ויש להוכיח ממה ששנינו שבן קטין עשה י"ב דד לכיוור וכן עשה לו מוכני להכניסו לקרקע כדי שממיו לא יפסלו בלינה, ולכאורה זה גם לדעת ר"א בן ר"ש, ויש לדחות שזה לדעת רבי, אך יש להקשות הרי תחילת המשנה ביומא היא לדעת ר"א בן ר"ש ששנינו שביוה"כ הכה"ג בא לפרו שעמד בין האולם למזבח ראשו לדרום ופניו למערב והוא עמד במזרח ופניו למערב, ור"א בן ר"ש הוא הסובר שבין האולם למזבח נקרא צפון ששנינו שלר' יוסי בן ר' יהודה צפון נקרא מקיר מזבח צפוני עד כותל העזרה ור"א בן ר"ש מוסיף שגם בין האולם למזבח נקרא צפון ורבי מוסיף שגם מקום דריסת רגלי הכהנים ורגלי ישראל אך מבית החליפות ולפנים לכו"ע פסול, אך יש לומר שהמשנה ביומא היא גם לרבי שהרי הוא מוסיף על דעת ר' יוסי בר' יהודה וק"ו שהוא מוסיף על ר"א בן ר"ש וגם לרבי בין האולם למזבח הוא צפון, אך יש לומר שרצו להוכיח שהמשנה היא רק לר"א בן ר"ש שהרי לרבי יכול להעמיד את הפר במקום דריסת רגלי הכהנים ורגלי ישראל, אך יש לדחות שגם לר"א בן ר"ש יכול להעמידו לצד קיר מזבח צפוני ומה שלא עשו כך זה משום חולשת הכה"ג, וא"כ ניתן להעמיד את המשנה כרבי ומה שלא העמידהו במקום דריסת רגלי כהנים משום חולשת הכה"ג.

ר' יוחנן אומר שאם קידש ידיו ורגליו לתרומת הדשן אינו צריך לקדש ידיו שוב למחרת כיון שכבר קידש מתחילת עבודה, אך לכאורה לרבי לינה פסלה ולר"א בן ר"ש בכל מקרה לא צריך לקדש אף לאחר עשרה ימים, ומבאר אביי שר' יוחנן דיבר לדעת רבי וכיון שזה רק לינה מדרבנן שהרי המים של הקידוש לא לפנינו ורבי מודה שלינה זו לא תפסול מזמן קריאת הגבר עד הבוקר, ור"א אומר שר' יוחנן דיבר לדעת ר"א בן ר"ש והוא מודה לו רק לגבי תחילת עבודת יום אך לא לגבי הקטרה שהיא סוף עבודה, ויש להקשות ששנינו שכשראו הכהנים שהכהן שתרם את הדשן ירד הם רצו ומיהרו וקדשו ידיהם ורגליהם מהכיוור **עמוד ב** ולאביי שביאר בדעת רבי שמקריאת הגבר עד הבוקר לינה לא פוסלת א"כ זה כרבי ולכן הקידוש שלהם לא נפסל, אך לר"א שלרבי לינה אחר קריאת הגבר פוסלת בקידוש א"כ זה לא כרבי ולא כר"א בן ר"ש, שלדבריו גם עד עשרה ימים לא צריך לקדש, ויש לומר שזה כדעת ר"א בן ר"ש ומדובר בכהנים חדשים שעדיין לא עבדו.

הסתפקו אם יציאה מהמקדש פוסלת בקידוש ידים ורגלים שאם נאמר שלינה לא פוסלת כיון שהוא לא פרש ולא הסיח דעתו אך יציאה שהוא פרש והסיח דעתו תפסול או שכיון שבירד לחזור הוא לא הסיח דעתו, ויש להוכיח ממה ששנינו שאם קידש ידיו ורגליו ונטמאו מטבילם ואינו צריך לקדש ואם הם יצאו הם בקדושתם, ויש לדחות שביצאו רק ידיו אין לנו ספק והספק הוא רק ביצא כל גופו, ויש להוכיח ממה ששנינו שכהן שלא רחץ ידיו ורגליו יכול לקדש בכלי שרת בפנים, ואם קידש בכלי שרת בחוץ או בכלי חול בפנים או שטבל במי מערה ועבד עבודתו פסולה, משמע שהחסרון הוא מצד שקידש בכלי שרת בחוץ ואם יקדש בפנים ויצא אינו פוסל, ויש לדחות שבקידש בחוץ מדובר באופן שהוציא רק את ידיו וקדשם אך ביצא כל גופו יש להסתפק, ורב זביד רצה להוכיח ממה ששנינו שאם יצא מחומת העזרה אם לשהות טעון טבילה ואם לזמן קצר טעון קידוש ידים ורגלים, ורב פפא דוחה שמדובר שיצא להסך רגליו או להטיל מי רגליו אך יש לדחות שכבר שנו את זה שהמיסך רגליו טעון טבילה והמטיל מים טעון קידוש, ויש לומר שהמשנה שנתה ופירשה את זה אח"כ, ויש להוכיח ממה שאמר ר' חייא בר יוסף שהעושה פרה יקדש ידיו ורגליו בכלי שרת בפנים ויצא לעשותה, ור' יוחנן אומר שיכול לעשות בחוץ בכלי חול ואף במקידה של חרס, ורב פפא מחלק שבפרה זה שונה כיון שכל מעשיה בחוץ לכן אין פסול יוצא ועושים קידוש לעשות כעין עבודת פנים.

הסתפקו אם טומאה פוסלת בקידוש ידים ורגלים שאם נאמר שיציאה לא פוסלת כי האדם ראוי אך בטומאה שהוא לא ראוי א"כ הוא הסיח דעתו, או שכיון שאחרי טבילה הוא ראוי הוא לא מסיח את דעתו, ולכאורה יש להוכיח מהברייתא שאם קידש ידיו ונטמאו מטבילם ואינו צריך לקדש, אך יש לדחות שאין ספק בנטמאו רק ידיו והספק הוא בנטמא כל גופו, אך לכאורה כיוון שצריך הערב שמש ממילא הוא מסיח את דעתו, ויש לבאר שהספק הוא בנטמא סמוך לשקיעה שאינו מסיח את דעתו, ויש להוכיח מפרה שלר' חייא בר יוסף מקדש בפנים ויוצא ולר' יוחנן מקדש בחוץ אף בכלי חול ובמקידה של חרס ושם מטמאים אותו לכתחילה,